

Zárójelentés (NKFIH-OTKA 128 151)
Magyar, román történetek szembesítése. (A nagy történeti viták anatómiája)
 2018. 11. 01. – 2023. 07. 31.

A pályázatunk keretében végzett kutatások során igyekeztünk mindenben munkatervben vállaltakhoz tartani magunkat. Alábbi táblázat szemléletesen mutatja, hogy vállalásainkat teljesítettük.

A munkatervben vállalt eredmények	Megvalósítás
<p>2019.10.31-ig:</p> <p>1. Miskolczi Ambrus: <i>A Hunyadi János ügy: átfedések Európa és hőseinek története közt</i>, tanulmány, 200 000 - 250 000 leütés.</p> <p>2. Miskolczi Ambrus: <i>Elmélet és gyakorlat a két világháború közti Romániában (Ideológiai viták a parlamentarizmusról és a totalitarizmusról (1918-1945))</i>, kismonográfia 350 000 karakter.</p>	<p>1. A Hunyadi János-ügyből tanulmány helyett nagymonográfia készült, mely az alábbi címmel jelent meg: <i>A Hunyadi-per. A mítoszok valósága és a valóság mítoszai párbeszédben</i>, Ráció Kiadó, Budapest, 2022.</p> <p>A 2. pontban jelzett monográfia előtanulmányaként kis könyv készült az 1918-as gyulafehérvári román nemzetgyűlésről: <i>Román nemzetgyűlés Gyulafehérvárott</i>, Magyar Szemle Alapítvány, Budapest, 2019. A vállalt kismonográfia az alábbi címmel jelent meg: <i>A Sátán jegyében -- avagy "a történelem terrorja" (Románia 1918-1945)</i>, Napkút Kiadó, 2019.</p>
<p>2020. 10. 31-ig:</p> <p>1. Eredmények: a projekt magyar tagjainak részvétele a román partnereink által megszervezendő soron következő Magyar-Román Történész Vegyes Bizottságon.</p> <p>2. Miskolczi Ambrus: <i>Vita és szakralizáció: a román történelem kérdései a kezdetektől 1526-ig</i>, monográfia, 600 000 leütés.</p> <p>3. Nagy Levente: <i>Reformáció és a románok</i>, román nyelvű monográfia (400 000 leütés). Lektorálja: Ovidiu Victor Olar.</p>	<p>A szóbanforgó vegyesbizottsági ülés megrendezését a román fél 2021-re halasztotta, azonban az időközben kitört Covid-járvány miatt bevezetett korlátozások következtében a Vegyesbizottság ülése csak 2022. október 26-29-én került megrendezésre Aradon. Ezen a pályázatunk két tagja vett részt a következő előadásokkal: Nagy Levente: <i>Vlad Ţepeş kultusza a román és a magyar történetírásban (Cultul lui Vlad Ţepeş în istoriografia română și maghiară</i>; Ábrahám Barna: <i>Magyar polgárság-viták (Discuții despre burghezie în context maghiar.)</i></p> <p>2. A vállalt monográfia az alábbi címmel készült el: <i>A román középkor időszerű kérdései. Régi-új viták és közelítések</i>, Magyarságkutató Intézet, Budapest 2021.</p> <p>3. A román nyelvű monográfia megjelent az alábbi címmel: <i>Reforma la români. Un fenomen de transfer cultural în secolele XVI-XVII</i>, Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2021.</p>

<p>2021. 10. 31-ig:</p> <p>Eredmények:</p> <p>1. Workshop Budapesten a konferencia külföldi tagjainak részvételével.</p> <p>2. Ábrahám Barna: <i>A román és a szlovák polgárosodás és a modernizáció útjai a Habsburg Monarchiában</i>, monográfia (400 000 leütés).</p> <p>3. Kulcsár Beáta: <i>Az antiszemitizmus arcai: Nagyvárad esete (1927)</i>, tanulmány (200 000 leütés).</p> <p>4. Nagy Levente: <i>Mítosz és valóság: Drakula és a humanisták</i>, tanulmány (150 000 - 200 000 leütés).</p> <p>5. Nagy Levente, Remus Câmpeanu (szerk.): <i>Magyar nyelvű antológia a 16-17. században megjelent román bibliák, prédikációskötetek és katekizmusok előszavaiból</i> (egyetemi tankönyv 350 000 leütés).</p> <p>6. Miskolczy Ambrus: <i>Történetírás és szabadság</i> (tanulmánykötet), 250 000 leütés</p> <p>7. Nicolae Iorga: <i>Le caractère commun des Institutions du Sud-Est de l'Europe</i>, Paris, 1929, 250 000 leütés, magyar fordításban, fordította Kulcsár Beáta</p>	<p>A 2021. évre vállalt eredményeket a járványügyi korlátozások miatt csak részben tudtuk teljesíteni, ezek egyrészt a megvalósítása a következő évre, valamint a pályázat meghosszabbított futamidejére esett.</p> <p>1. Sikerült megvalósítanunk a Budapestre tervezett konferenciánkat (2021. október 21-22.) melyen a pályázatunk nemzetközi együttműködésben részt vevő partnerei (Bukaresti Egyetem, Bécsi Egyetem, tübingeni Donauschwabische Intézet, Erdélyi Múzeum Egyesület) részéről jöttek előadók. A konferencia programját mellékeljük beszámolóunkhoz. (10. melléklet).</p> <p>2. Ábrahám Barna monográfiája elkészült, kiadása folyamatban van. A tartalomjegyzéket mellékeljük beszámolóunkhoz (1. melléklet).</p> <p>3. Kulcsár Beáta vállalt tanulmánya az alábbi címmel jelent meg: <i>Impériumváltás-élmények reprezentációi naplókban és visszaemlékezésekben in Hitel és hit. Tanulmányok Halmos Károly tiszteletére</i>, szerk. Bolgár Dániel - Koloh Gábor - Kulcsár Beáta, L'Harmattan, Budapest, 2022, 251-273.</p> <p>4. Nagy Levente vállalt tanulmánya kismonográfiává bővült és az alábbi címmel jelent meg: <i>A király, a zsarnok és a propaganda. Mátyás király és a 15. századi Drakula-történetek</i>, Szépirodalmi Figyelő Alapítvány, Budapest, 2021.</p> <p>5. Az antológia elkészült, kiadása folyamatban van. A tartalomjegyzéket mellékeljük beszámolóunkhoz (2. melléklet).</p> <p>6. Megjelent az alábbi címmel: <i>Dákok, vasgárdisták, kommunisták: Román historiográfiai tájakon</i> Szépirodalmi Figyelő Alapítvány, Budapest, 2022.</p> <p>7. A fordítás elkészült a kötet megjelenés alatt, a tartalomjegyzéket mellékeljük beszámolóunkhoz (3. melléklet).</p>
--	--

<p>8. Makkai László román vonatkozású kiadatlan írásai (tanulmánykötet, 300 000 leütés)</p>	<p>8. Az alábbi címmel jelent meg: Makkai László, <i>A román társadalomtörténet vázlatja</i>, előszó, kiad. Miskolczi Ambrus, Magyar Szemle Füzetek, Budapest, 2021.</p>
<p>2022. 10. 31-ig.</p> <p>Eredmények:</p> <p>1. Miskolczi Ambrus: <i>A románok története a dákoktól a kommunizmusig</i> (800 000 leütés), monográfia.</p> <p>2. Kulcsár Beáta: <i>A határ imagológiája: elmélet és gyakorlat a román és a magyar nemzetépítési stratégiákban (1920-1940)</i>, tanulmány, 200 000 leütés.</p> <p>3. Vincze Ferenc: <i>Magyar-román-német irodalmi kapcsolatok Kelet-Közép Európában</i>, tanulmány (200 000 leütés)</p>	<p>1. A monográfia az alábbi címmel készült el: <i>A románok története magyar szemmel. I. kötet „A rosszak országútján” avagy a geopolitikai mozgásterekben. II. kötet: „A történelem terrorja” avagy „a sátán jegyében” Nagyrománia születése</i>. Kiadása folyamatban, tartalamójegyzéket mellékeljük beszámolóinkhoz (4. melléklet).</p> <p>2. Monográfiává bővítve megjelent az alábbi címmel: <i>„Adónyomorítás miatt zárva”. Egy nagyváradi család története (1858-1944)</i>, Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2022.</p> <p>3. Megjelent németül az alábbi címmel: <i>Gefängnisnarrative als Repräsentationen der Transkulturalität in Germanistik im Spiegel. Wege und Umwege einer Wissenschaft</i>, hrsg. Réka Jakabházi, Ursula Wittstock, Kerstin Katzlberger, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2020, 53–76.</p>

Az eddigi négy időközi részjelentésben beszámoltunk kutatásaink és munkálataink alakulásáról. Ezeket most nem szeretnénk megismételni csupán járványügyi korlátozások miatt meghosszabbított időszakra (2022. 10. 31 – 2023. 07. 31.) vonatkozó munkánkat ismertetjük, majd beszámolóink végén az egész futamidőre vonatkozó eredményeinket ismertetjük összegzésszerűen. A fenti időszak legfontosabb eredményei az alábbi kiadásra előkészített kéziratok megírása volt: Nagy Levente, Remus Câmpeanu (szerk.): *Magyar nyelvű antológia a 16-17. században megjelent román bibliák, prédikációskötetek és katekizmusok előszavaiból* (350 000 leütés); Nagy Levente-Vincze Ferenc-Florinel-Ionel Oprescu (szerk.), *Régi tények – új értelmezések. Magyar-román-német transzkulturális jelenségek a Kárpát-medencében*. A kétnyelvű (magyar-román) kötet összegzése a pályázatunkban résztvevők kutatásainak. Összesen tizennégy szerző közöl benne tanulmányt, a kötet tartalomjegyzékét mellékeljük beszámolóinkhoz (5. melléklet).

2022.11.01 – 2023. 07. 31. közötti időszakban az alábbi két külföldi kutatóúton vett részt Nagy Levente: 2023. 04.04. – 2022. 04. 08. Kolozsvár, Szabédi Emlékház Engel Károly hagyaték: 14. doboz, 87. tétel: román-magyar irodalmi kapcsolatok / 8. f. gépirat.

44. doboz 299. tétel: Balassi Bálint és a román folklór kapcsolatok, jegyzetek 27 db. mellékelve: Engel Károly levele Faragó Józsefhez. 1964-ből 3 f. gépirat.

Erdélyi Múzeum Egyesület Kézirattára: IV. Binder Pál kéziratai, 1. Monográfiák, tanulmánykötetek, 41. Közös dolgaink történetéből. A román- magyar-szász kapcsolatok múltjából. 1983, g., kb. 370 lap (lektorált, kiadásra nem javasolt cikkgyűjtemény); 3. Binder Pál által csoportosított kézirat-gyűjtemények, Kapcsolattörténeti tanulmányok, 86. Kézdivásárhelyi Matkó István és alvinci Ion Zoba, g., 6 f., 87. Korai román adatok a magyar nyelv finnugor rokonságáról, g., 17 f.

Lucian Blaga Egyetemi Könyvtár: ms. Ms. 3119 és ms 3481. (Csokonai Békaegérharcának román fordításai)

A tanulmányozott iratokról fényképmásolatok készültek.

Bukarest, 2023. 06.20. – 2022. 06. 23. Román Nemzeti Levéltár (Arhivele Naționale Române): nr. inventar: 3544

Fond Institutul de Studii Istorice și Social–Politice

Personalități (Fond XV):

1. Nr. de inv. 30, vol. I-II, nr. vechi al unit. arhiv: 111

2. Nr. de inv. 46, nr. vechi al unit. arhiv.: 161.

3. Nr. de inv. 114, vol. I-III, nr. vechi al unit. arhiv. 849

Nr. inventar: 3325 (Fond Academia de Științe Sociale și Politice – Secția de Istorie și Arheologie:

1. Nr. de inv.: 3, nr. vechi al unit. arhiv.: 3.

2. Nr. de inv.: 33, nr. vechi al unit. arhiv.: 16.

3. Nr. de inv. 34, nr. vechi al unit arhiv: 21.

4. Nr. de inv. 34, Vol. I-vol. II, nr. vechi al unit. arhiv.: 18/1971, 30/1971.

A fenti iratok a budapesti román szocialistákról (1900-1919), elsősorban Leonard Paukerowról, valamint a Magyar-Román Történész Vegyesbizottság 1971-1975 közötti történetéről tartalmazznak anyagot. Az iratokról fényképmásolat készült. Ezeket már csak a jövőbeni kutatásaink során fogjuk feldolgozni.

A 2022.11.01 – 2023. 07. 31. közötti időszakban pályázatunk résztvevői az alábbi konferenciákon vettek részt:

Miskolczi Ambrus konferencia-előadásai:

1. *Magyarország és a balkáni népek küzdelme a török ellen Hunyadi János idején, A Duna menti népek összefogása.* 2023. január 28. 10.00 óra Rubicon Intézet.

2. Élő Kalendárium, Rubicon Intézet: *Elhunyt II. Lipót magyar király (1792. március 1.)* 2023.03.01.

3. Élő Kalendárium, Rubicon Intézet: *Hunyadi László kivégzése Budán (1457. március 16.)* 2023.03.16.

Nagy Levente konferencia-előadásai

1. *A vajda, a király és a nádor. (Drakula, Mátyás király, Esterházy Pál és egy Netflix-sorozat),* Budapest, 2023. 04. 17., ismeretterjesztő előadás: Magyarországtudományi Társaság/Batthyány Lajos Alapítvány/Magyarországtudományi Estek.

2. *Catedra de Română și muncitorii români din Budapesta la începutul secolului XX,* Budapest, 2023. 04. 27., plenáris előadó: ELTE BTK Romanisztikai Intézet Román Filológiai Tanszék/Colocviu aniversar „160 de ani de limbă și literatură română la Universitatea din

Budapest” (Ünnepi Konferencia a budapesti Román Filológiai Tanszék megalapításának 160. évfordulója alkalmából).

3. *Noi cercetări privind calvinismul ardelean*, 2023. 06. 14, meghívott előadó, Kolozsvár, George Barițiu Történettudományi Intézet.

4. *Noul Testament de la Bălgrad și catehismul uitat al lui Gh. Brancovici*, 2023. 06. 15, Gyulafehérvár, meghívott előadó, Universitatea 1 Decembrie Alba Iulia/Bibliology and Cultural National Heritage.

5. *Cartea de rugăciuni și Catehismul lui Gheorghe Brancovici*, 2023. 07. 10., Segesvár, meghívott előadó, Universitatea 1 Decembrie Alba Iulia/Școala Internațională de Vară a Doctoranzilor Teologi (SIVDT - ediția a XI-a).

Ábrahám Barna konferencia-előadásai

1. 2022. december 9., Budapest: *A magyar-román viszony Moldován Gergely publicisztikájában* (a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által szervezett Médiatörténeti mozaikok 2022 c. konferencián).

2. 2023. május 17., Budapest: korreferátum (román és szlovák képviselők 1918 előtt és után) a *Nemzetiségi parlamenti képviselet. Nemzetiségi képviselet Magyarországon és az utódállamok parlamentjeiben (1869–1918 / 1920–1990)*. Szerk. Bárdi Nándor - Gyurcsík Iván. Budapest: Országház Könyvkiadó, 2022 c. tanulmánykötetnek a Nemzeti Közszolgálati Egyetem által szervezett bemutatóján.

3. 2023. május 24., Pozsony: *Spoločenská a národnopolitická činnosť „lojálnych“ uhrofilných slovenských osobností v období dualizmu* [„Lojális” hungarofil személyiségek társadalmi és nemzetpolitikai tevékenysége a dualizmus korában] (a Szlovák Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete és a Pozsonyi Városi Múzeum által szervezett Úloha meštianstva v modernizačných procesoch pri prechode od stavovskej k občianskej spoločnosti (Uhorsko a Slovensko 1780 – 1918) c. nemzetközi konferencián).

4. 2023. június 8., Budapest: *Múlttal a jövőbe. A románok egyenjogúságának kodifikálása az 1863/64-es nagyszabású országgyűlésen* (a Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézete által szervezett Az alkotmány gondolata és a 19. századi hazai nemzetiségek c. konferencián)

Kulcsár Beáta konferencia-előadásai:

1. *A nagyváradi Weiszlovitsok*. Előadással egybekötött könyvbemutató, Nagyvárad, 2023. május 11.

<https://www.erdon.ro/helyi-kozelet/2023/05/konyvet-mutattak-be-a-weiszlovitsvaiszlovich-csaladrol>

2. *Szereptudat emigrációban*. Konferenciaelőadás. Konferencia: Értelmiségi karriertörténetek, kapcsolatháló, írócsoportosulások. Nagyvárad, 2023. június 21-23. Az előadás június 21-én hangzott el.

Vincze Ferenc konferencia-előadásai:

1. *Milyen is egy próza? - A körzet poétikái*, Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest, 2023.04.13-14.

Fancsali Róbert konferencia-előadásai:

1. *New Aspect Towards a New Cognitive Poetics*, ELTE, Budapest, 2023.06.08, 3rd Interdisciplinary PhD Research Conference, Modern English and American Literature and Culture Doctoral Programme.
2. *Noi aspecte spre o poetică cognitivă*, Nagyvárad, 2023. 05. 05-06.: Conferința națională Gaudeamus, Facultatea de Litere, Universitatea din Oradea (Nagyváradai Egyetem, Bölcsészettudományi Kar).

Szintén a pályázatunk keretében szerveztük meg 2023. 04. 27-én a Román Filológiai Tanszék 160. éves fennállásának szentelt konferenciánkat, melyen az aradi Aurel Vlaicu Egyetem rektora és dékánja, a magyarországi románok parlamenti szószólója, valamint Románia budapesti nagykövete is részt vett. A konferencia programját mellékeljük beszámolóinkhoz (6. melléklet).

A fenti időszakban az alábbi három tanulmány angol, illetve orosz fordítása készült el: Nagy Levente, *16. századi szlavonizmusok és az első román bibliafordítás és posztillagyűjtemény (Szebeni Tetraevangélium, 1551-1553, Nyagovai Posztilla, 1563-1568, oroszra, közlésre elfogadva a Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae folyóiratba.*

Nagy Levente, *A szent és a zsarnok*, angolra.

Nagy Levente, *Reformáció és/vagy unió. Néhány megjegyzés a 17. század eleji erdélyi román reformációról összeurópai kontextusban*, angolra.

Ez utóbbi kettő lektorálás alatt a Revista Transilvania, valamint a Renaissance Quarterly folyóiratoknál.

Összegzőképpen elmondhatjuk, hogy pályázatunk futamideje alatt pályázatunk résztvevői összesen 99 konferenciaelőadást (ebből 40 külföldi, idegen nyelvű, 59 pedig hazai magyar nyelvű) tartottak. A pályázat keretében nemzetközi partnereinkkel közösen (Universitát Wien, Philologisch-Kulturwissenschaftliche Fakultät, Institut für Romanistik, Erdélyi Múzeum Egyesület, Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde, Tübingen) két nemzetközi konferenciát és egy online workshopot rendeztünk (lás., 6., 7. és 10. mellékletek), valamint részt vettünk a Magyar-Román Történész Vegyesbizottság két ülésének (2019, Budapest, 2022, Arad) a szervezésében is (lásd 8., 9. melléklet). Az Otka-szám feltüntetésével, pályázatunk résztvevői összesen 79 közleményt publikáltak az alábbi megoszlásban: 2 idegen nyelvű, Romániában megjelent monográfiát, 8 magyar nyelvű monográfiát; 5 idegen nyelvű könyvfejezetet; 16 magyar nyelvű könyvfejezetet, 2 magyar nyelvű tanulmánykötetet, 4 idegen nyelvű folyóiratcikket, valamint 42 magyar nyelvű folyóiratcikket. Gondot fordítottunk tudományos eredményeink népszerűsítésére is, ezt szolgálták a Rubiconban, az Országútban megjelent esszék, valamint egyes imserletterjesztő előadásaink (pl. Élő Kalendárium, Magyarságtudományi Esték) is. Ezek részletes adatait lásd a közlemények, valamint a válogatott közlemények rovatban a pályázat elektronikus felületén. Ezenkívül jelenleg sajtó alatt van még egy kétnyelvű román-magyar, valamint egy magyar tanulmánykötetünk (lásd 5. és 4. melléklet), valamint egy egyetemi tankönyvnek szánt antológiánk a Reformáció hatására született román nyelvű kiadványok előszavainak magyar fordításával (lásd 2. melléklet). Szintén sajtó alatt van három idegen nyelvű tanulmány, melyek közül egyet a Studia Slavica Academiae Scintiarum Hungaricae folyóirat elfogadott közlésre. Pályázatunk keretében három doktorandusz hallgatót alkalmaztunk, elősegítve ezáltal a doktori fokozatuk megszerzéséhez szükséges kutatási tapasztalatok megszerzését. Az egyik hallgató (Kulcsár Beáta) 2019-ben meg is szerezte PhD-fokozatát. Jelentős forrásfeltáró alap kutatásokat végeztünk hazai és külföldi kéziratárakban, levéltárakban: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár, bukaresti Akadémiai Könyvtár, Román Nemzeti Levéltár (Bukarest, Nagyvárad), Lucian Blaga Egyetemi Könyvtár (Kolozsvár), Erdélyi Közművelődési Egylet Kézirattára (Kolozsvár), Erdélyi Múzeum Egyesület Kézirattára (Kolozsvár), Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár (Nagyenyed), Szerba Akadémiai Levéltár, Belgrád.

Kutatómunkánk hasznos együttműködési fórum volt az MTA Magyar-Román Történetész Vegyesbizottság magyar és román résztvevői számára. Kutatási eredményeinket ezért mutattuk be a Vegyesbizottság 2019-ben Budapesten, valamint 2022-ben Aradon megrendezett ülésein, és részt vettünk e két ülés szervezésében is.

Budapest, 2023. 08. 28.

Dr. Miskolczy Ambrus
témavezető

1. Melléklet

Ábrahám Barna

A román és a szlovák polgárosodás útjai a Habsburg Monarchiában (tartalomjegyzék)

Bevezetés

A kutatás fő forrásai

A magyar–szlovák terminológia alapkérdései

I. Százados örökség, változó társadalom. Körkép a hosszú 19. századról

1. Az agrárnépesség
2. Iparosok, kereskedők
3. Az ipari vállalkozások
4. A pénzintézetek
5. Középosztály, burzsoázia
6. A nemzetinek tekintett értelmiség és intézményei – iskolák, közművelődési, helyi egyesületek
7. A lojális értelmiség

II. Eredmények és elvárások – modernizáció és közvélemény

1. A nemzet gazdasága a kortársak írásaiban
2. A földművelés állapota és fejlesztési programja
3. A háziipar állapota, fejlesztési programja
4. Az ipar helyzete, fejlesztési lehetőségei, az iparospálya gazdasági-társadalmi jelentősége
5. A kereskedői pálya jelentősége, akadályai
6. A zsidók működése – a román–zsidó és szlovák–zsidó viszony
7. *Român la Român! Svoj k svojmu!*
8. A román és szlovák bankok társadalmi jelentősége, kohéziós és romboló szerepe

III. A polgárosodás színterei

1. A polgárosuló román és szlovák falu képe
2. Urbanizáció, urbanitás a hazai románok és a szlovákok körében
3. A szlovákok Budapestje
4. A román Budapest
5. Fények és árnyak – Prága és a szlovákok
6. Szlovákként a császárváros falai között
7. Minden románok fővárosa itteni szemmel

Felhasznált irodalom

2. Melléklet

„Inkább akarok öt szót szólni értelemmel...”

A Reformáció hatására létrejött 16-17. századi román kiadványok előszavai magyar fordításban

Fordította és a jegyzeteket írta: Nagy Levente
Szerkesztette: Nagy Levente és Vincze Ferenc

A fordításban közreműködtek: Császár Tímea Irma, Fancsali Róbert, Kulcsár Beáta, valamint a 2021-ben és 2022-ben a Lakitelki Népfőiskolán megrendezett Németh László Műfordító Tábor Román-Magyar Műfordítói csoportjánk résztvevői: Csapó Krisztina, Császár Tímea Irma, Fancsali Róbert, Makkai Csilla, Vida Krisztina

A kiadvány az ELTE BTK Román Filológiai Tanszékének a műhelyében készült az OTKA 128 151. sz. pályázat keretében

Egyetemi tankönyv

Szépirodalmi Figyelő Alapítvány

Budapest, 2023

Tartalom

Előszó	
Bevezetés helyett: Musnai László: Román-magyar kultúrkapcsolatok a 16-17. században	
I. Rész: XVI. század	
Keresztény kérdés (Întrebarea creștinească, 1560 körül)	
Coresi, Az evangéliumok magyarázata (Tâlcuț evangheliilor, 1568)	
Coresi, Agenda (Molitvenic, 1568)	
Szászvárosi Ószövetség (Palia de la Orăștie, 1582)	
II. Rész: XVII. század	
Fogarasi István kátéja (Catechismul lui Ștefan Fogarasi, 1648)	
Gyulafehérvári Újszövetség (Noul Testament de la Bălgrad, 1648)	
Az I. Rákóczi Györgyhez szóló előszó	
Előszó az olvasóhoz	
Előszó szent Máté evangéliumához	
Előszó szent Márk evangélista könyvéhez	
Előszó a Szent Lukács apostol által írt Apostolok Cselekedetéhez	
Előszó Jakab apostol leveléhez	
Előszó Péter első leveléhez	
Előszó Péter második leveléhez	
Előszó János apostol első leveléhez	
Előszó Júdás apostol leveléhez	
Előszó Pálról és az ő leveleiről	
Előszó az első korintusi levélhez	
Előszó a második korintusi levélhez	
A galatabeliekhez írt levél előszava	
Előszó az efezusbeliekhez írt levélhez	
Előszó a filippiekhez írt levélhez	
Előszó a kolossébeliekhez írt levélhez	
Előszó az első thesszalonikiakhoz írt levélhez	
Előszó a tesszalonikaikhoz írott második levélhez	
Előszó a Timóteushoz írott első levélhez	
Előszó a Timóteushoz írott második levélhez	
Előszó a Tituszhoz írt levélhez	
Pál apostol levele Filemonhoz	
Előszó a zsidókhöz írt levélhez	

<u>János Apokalipszisének summája</u>	
<u>Gyulafehérvári Zsoltárkönyv (Psaltirea de la Bălgrad, 1651)</u>	
<u>Előszó Erdély fejedelmének</u>	
<u>Előszó az olvasóhoz</u>	
<u>Utószó az Olvasóhoz</u>	
<u>A katekizmus pajzsa (Scutul catechismusului, 1656)</u>	
<u>Aranykoporsó, (Sicriul de aur, 1683)</u>	
<u>Előszó a fejedelemhez</u>	
<u>Előszó az olvasóhoz</u>	
<u>Kegyes cselekedetek rövid ösvénykéje (Cărare pre scurt, 1685)</u>	
<u>Előszó a fejedelemhez</u>	
<u>Előszó az olvasóhoz</u>	

3. Melléklet

Nicolae Iorga

A DÉLKELET-EURÓPAI INTÉZMÉNYEK KÖZÖS JELLEGE

A bevezetőt írta Miskolczi Ambrus

Fordította: Kulcsár Beáta

TARTALOMJEGYZÉK

Nicolae Iorga (1871–1940 – Miskolczi Ambrus

BEVEZETÉS: A római kor előtti régi szokások nyomai

ELSŐ FEJEZET: A legfelső hatalom fogalma. A királyság kialakulása. A Birodalom és az Udvar.

MÁSODIK FEJEZET: Közigazgatás és igazságszolgáltatás

HARMADIK FEJEZET: Pénzügy és katonai rendszer

NEGYEDIK FEJEZET: A társadalmi élet formái

4. Melléklet

MISKOLCZY AMBRUS
A románok története magyar szemmel
„a rosszak országútján” avagy a geopolitikai mozgásterekben

Tartalom

[Előszó](#)

[A román eredetelméletekről](#)

[RÓMA VAGY BIZÁNC? 4 ív](#)

[Románok a bizánci birodalomban és a második bolgár cárságban](#)

[Magyarországi román társadalmi világok](#)

[Havaselve és Moldva megalapítása](#)

[Öreg Mircea a szultáncsinálótól a szultán hűbéreséig](#)

[Hunyadi János a hitegység harcosa](#)

[Dracula kitörési kísérlete](#)

[Nagy István az országépítő](#)

[Mohács árnyékában](#)

[PAX OSMANICA: „BIZÁNC UTÁNI BIZÁNC” ÉS A „TÜNDÉRKERT” – helyett 7 ív](#)

[Havaselve és Moldva az oszmán birodalom és gazdasági világ periferiáján](#)

[Erdély mint keleti Magyarország és a román reformáció](#)

[Kelet-és Közép-Európa tragikus hőse: Vitéz Mihály](#)

[Románok az erdélyi rendiség és bibliokrácia világában](#)

[Aranykor és agónia Havaselvén és Moldvában](#)

[KELET ÉS NYUGAT KÖZÖTT? 7 ív](#)

[Új élet a Habsburg-Monarchiában](#)

[Fanarióta önkény és modernizáció](#)

[A jozefinista „forradalom” és a Horea-felkelés](#)

[A Supplex Libellus Valachorumtól a budai Egyetemi Nyomdáig és Lembergig](#)

[Az 1821-es felkeléstől a Szervezeti Szabályzatig](#)

[Geopolitikai fordulat, romantikus forradalom, „szabadkőműves” összeesküvések a dunai román fejedelemségekben](#)

[Nemzetiség és polgárosodás az erdélyi román világban](#)

[„ÉBREDJ ROMÁN!” 6 ív](#)

[A magyarországi és erdélyi forradalomban](#)

[Havaselve az európai forradalom védőbástyája](#)

[Habsburg ellenforradalom és a román nemzeti törekvések](#)

[A román-magyar viszony 1849 tavaszán és nyarán](#)

[Jutalmul és büntetésül a Habsburg Monarchiában](#)
[A két román fejedelemség egyesülése](#)
[Román nemzet vagy nemzetiség a Habsburg Monarchiában](#)
[A fejedelemségtől a királysáig](#)
[Kelet „Belgiuma”: gazdaság és társadalom](#)
[Román élet Magyarországon](#)
[A Balkán-háborúktól az I. világháborúig](#)
[A gyulafehérvári román nemzetgyűléstől Trianonig](#)

II. Kötet

[„A TÖRTÉNELEM TERRORJA” AVAGY „A SÁTÁN JEGYÉBEN” NAGYROMÁNIA SZÜLETÉSE](#)

7 ív

[Alkotmányos királyság királlyal és király nélkül](#)
[Gazdasági rekonstrukció és dekonstrukció](#)
[Maniu és II. Károly király](#)
[A Vaszgárda](#)
[A királyi diktatúra](#)
[Antonescu és a Vaszgárda kettős hatalma](#)
[Románia a keleti fronton](#)
[A romániai zsidóság sorsa](#)
[Románia kiugrása](#)

[Kivezetés: A KOMMUNIZMUS ÉS „ARANYKORA”](#)

5. Melléklet

Nagy Levente-Vincze Ferenc- Florinel-Ionel Oprescu (szerk.)

Régi tények – új értelmezések. Magyar-román-német transzkulturális jelenségek a Kárpát-medencében

A kötet az ELTE BTK Román Filológiai Tanszék műhelyében készült a 128 151. számú OTKA-pályázat keretében

Tartalom

<u>Előszó</u>	
<u>I. Rész</u>	
<u>Hegyi Géza</u>	
<u>Etnikum és adózás az erdélyi püspökség birtokain a késő középkorban</u>	
<u>Katkó Gáspár</u>	
<u>A Moldvai és a Havasalföldi beglerbégség rövid története</u>	
<u>Remus Câmpeanu</u>	
<u>Az erdélyi adminisztráció etnikai interferenciái. Az erdélyi román hivatalnokréteg kialakulása a felvilágosodás korában</u>	
<u>Miskolczy Ambrus</u>	
<u>Fanarióta önkény és modernizáció</u>	
<u>Nagy Levente</u>	
<u>Román nemzetépítési stratégiák transzkulturális térben Pest-Budán a 19. század elején</u>	
<u>Lajtai L. László</u>	
<u>Egy tudománytörténeti pillanat anatómiája. Hunfalvy Pál és a románság eredetkérdése kutatásának kezdetei</u>	
<u>II. Rész</u>	
<u>Petrea LINDENBAUER-Florin OPRESCU</u>	
<u>(Poszt)koloniális diskurzusok az erdélyi (meta)narratívában. Bild und Wort /// Kép és szó...</u>	
<u>Ábrahám Barna</u>	
<u>Bécs, Budapest vagy Bukarest? A magyarországi román polgárság útkeresése a Monarchia felbomlásáig</u>	
<u>Kulcsár Beáta</u>	
<u>Román nemzetépítő diskurzusok és román nemzetépítés a nyugati határon a két világháború között</u>	
<u>Fancsali Róbert</u>	
<u>Posztmodern irodalom Európa peremén</u>	
<u>III. Rész</u>	
<u>Géza Hegyi</u>	
<u>Etnie și dări pe domeniile episcopale transilvănene în Evul Mediu târziu</u>	
<u>Remus Câmpeanu</u>	
<u>Interferențe etnice în administrația transilvană. Pătrunderea treptată a românilor în sistemul birocratic al provinciei în Secolul Luminilor</u>	
<u>Petrea Lindenbauer – Florin Oprescu</u>	
<u>Discursuri (post)coloniale în (meta)narativul transilvănean. Bild und Wort / Imagine și Cuvânt</u>	
<u>Olivia Spiridon</u>	

[Șvabii bănățeni după finele Primului război mondial. Poziții, organizații, identități în presă și literatură.....](#)

[Éva Bányai](#)

[Interferențe transculturale și transtextuale în proza lui Ștefan Bănuțescu și Ádám Bodor.....](#)

6. melléklet

Colocviu aniversar

*„160 de ani de limbă și literatură română la
Universitatea din Budapesta”*

Universitatea Eötvös Loránd Facultatea de Litere

27 aprilie 2023

*1088, Budapesta, Múzeum krt. nr. 4. corpul A, etajul I. sala 144 (Kari Kis
Tanácsterem)*

Ora 10:00-10:15 – Deschiderea festivă

*Dr. Horváth Krisztina, prodecanul Facultății de Litere, directorul Institutului de
Romanistică*

Gabriel Șopandă, Ambasadorul României la Budapesta

Prezentări în plen (moderator Dr. Nagy Levente)

10:15-10:35: Dr. Daiana Cuibus: Institutul limbii române și limba română în lume

*10:35-10:55: Dr. Ramona Lile: Provocări și perspective în dezvoltarea instituțiilor de
învățământ superior*

*10:55-11:15: Dr. Alina Padurean: Perspective, motivație și provocări pentru tinerii
filologi*

11:15-11:30: Pauză de cafea

Prezentări (moderator: Dr. Florin Cioban)

*11:30-11:45: Drd. Fancsali Róbert: Rolul Catedrei de Română în transmiterea
literaturii române spre publicul maghiar*

*11:45-12:00: Dr. Nagy Levente: Catedra de Română și muncitorii români din
Budapesta la începutul secolului XX*

Ora 12:00-13:30 - Dezbateri

Moderatori: **prof.univ.dr.habil. Nagy Levente**, șef de catedră
prof.univ.dr. habil. Florin Cioban, lector ILR

Conferința a fost organizată în cadrul grantului OTKA 128 151

7. melléklet

Meghívó

ELTE BTK Román Filológiai Tanszék, a MTA Magyar-Román Történész Vegyesbizottság és az ELKH BTK Történettudományi Intézet on line workshopot szervez az alábbi címmel

Magyar-román együttélés a Kárpát-medencében és azon kívül a középkorban

A workshop ideje: 2020. április 22. 16-18h

A workshop az ELTE BTK Microsoft Teams online felületén zajlik. A továbbított linkkel lehet bejelentkezni.

A workshopon Miskolczi Ambrus, *A román középkor időszerű kérdései régi-új viták és megközelítések feszültségében* c. kéziratát vitatjuk meg, melyet mellékletben küldünk. (A felkért előadók után a vitában bárki hozzászólhat és kérdéseket tehet fel.)

Program

16:05-16:20: Miskolczi Ambrus, *A magyarországi románológia sorsa*

16:20-16:30: Szabó Csaba: *Az örök Dacia mítosza. Az ókor metahistóriái a román történetírásban*

16:30-16:40: Hegyi Géza, *A románság megtelepedésének szakaszai Erdélyben*

16:40-16:50: Tringli István, *A román nép leírásának lehetőségei a középkori Magyarország történelmében*

16:50-17:00: Draskóczy István, *Erdély román társadalma*

17:00-17:10: Molnár Antal, *A román ortodox egyház Ipek és Bizánc között.*

17:10-17:20: Nagy Levente, *Mátyás király és Drakula*

17:20-18:00: Vita (kérdések, hozzászólások)

A workshop az OTKA 128 151. sz. pályázat keretében kerül megrendezésre.

8. melléklet

**Magyar Tudományos Akadémia
Bölcsészettudományi Központ
Történettudományi Intézet**

**Academia Română
Institutul de Istorie „George Barițiu”
Cluj-Napoca**

**A Román-Magyar
Történész Vegyesbizottság
XXIV. találkozásának
programja**

***A Pax Habsburgicától a Pax Sovieticáig. Egyesületi kultúra és nacionalizmus
a magyar és a román történelemben a kezdetektől napjainkig***

**Budapest
2019 október 2-5**

**Programul
celei de a XXIV-a Reuniuni
a Comisiei Mixte de Istorie
Româno-Ungară**

***De la Pax Habsburgica la Pax Sovietica. Asociaționism și naționalism în
istoria maghiară și română de la începuturi până în prezent***

**Budapesta
2-5 octombrie 2019**

Október 2, szerda/ 2 octombrie, miercuri

A vendégek fogadása az MTA Vári Vendégházában: 1014 Budapest, Országház u. 21.

Kapcsolattartó személy: Kulcsár Beáta (tel: 00-36-20-525 9072)

Primirea oaspeților la hotelul MTA Vári Vendégház: 1014 Budapest, Országház u. 21.

Persoana de contact: Kulcsár Beáta (tel: 00-36-20-525 9072)

2019. október 3 (csütörtök)/ 3 octombrie (joi) 2019

**MTA BTK, Történettudományi Intézet, 1097, Budapest, Tóth Kálmán u. 4, V. emelet
Tanácsterem**

A konferencia kétnyelvű, fordítást biztosítunk

9:00-9:20: Megnyitó/ Deschiderea Reuniunii

Dr. Molnár Antal, BTK Történettudományi Intézet igazgató/ Directorul Institutului de Istorie al Institutului de Cercetări Umanistice

Dr. Ioan Bolovan, egyetemi tanár, akadémikus a kolozsvári George Barițiu Történettudományi Intézetének igazgatója, a Magyar-Román Vegyesbizottság Román Tagozatának elnöke/ prof. academician, directorul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj al Academiei Române, președintele Comisiei Mixte de Istorie Româno-Maghiare, Secția Română

Dr. Miskolczy Ambrus, egyetemi tanár a Magyar-Román Történész Vegyesbizottság Magyar tagozatának elnöke/ prof., președintele Comisiei Mixte de Istorie Maghiaro-Române, Secția Maghiară

I. szekció, elnök/ secțiunea I., moderator: Szász Zoltán

9:20-9:50: Tringli István: *Erőszak és közösség. A középkori hatalmaskodások résztvevői / Agresivitate și comunitate. Manifestarea samavolniciei în Evul Mediu*

9:50-10:20: Remus Câmpeanu: *A szerzetesi egyesületek etnikai vetületei a 18. századi Erdélyben/Asociativitatea monahala și valențele ei etnice în Transilvania veacului al XVIII-lea*

10:20-10:50: Nagy Levente: *A református konzisztóriumok mint az egyesületi kultúra előképei a 17. századi Erdélyben / Consistoriul reformat ca anticiparea culturii asociaționiste în secolul al 17-lea în Ardeal*

10:50-11:20: Vita/ Discuții

11:20-11:30: Szünet/ Pauză

II. Szekció, elnök/ Secțiunea II, moderator: Borsi-Kálmán Béla

11:30-12:00: Ioan Bolovan: *Egyesületi rendszer és a román civil társadalom az újkori Erdélyben/ Sistemul asociațional și societatea civilă românească din Transilvania în Epoca Modernă*

12:00-12:30: Miskolczy Ambrus: *A régi magyarországi szabadkőművesség kozmopolitizmus és nacionalizmus között / Masonerie veche din Ungaria între cosmopolitism și naționalism*

12:30-13:00: Vita/ Discuții

13:00-14:30: Ebéd/ Pauza de prânz

III. szekció, elnök/ Secțiunea III, moderator: Ioan Bolovan

14:30-15:00: Pók Attila: *A modern magyar szabadkőművesség dilemmái / Dilemele masoneriei moderne maghiare*

15:00-15:30: Mádly Loránd: *Az Erdélyi Nagyfejedelemség politikai opciói a dualizmus előtti években/ Opțiunile politice ale Marelui Principat al Transilvaniei în anii dinaintea Dualismului*

15:30-16:00: Ábrahám Barna: *Egyesületek és etnicitás a dualizmus kori Erdélyben / Asociații și etnicitate în Transilvania în epoca dualismului*

16:00-16:30: Vita/ Discuții

Október 4, péntek/ 4 octombrie, vineri

**MTA BTK, Történettudományi Intézet, 1097, Budapest, Tóth Kálmán u. 4,
Tanácsterem**

IV. szekció, elnök/ secțiunea IV, moderator: Remus Câmpeanu

9:00-9:30: Cornel Sigmirean: *Egyesületi kultúra és az oktatás étosza az erdélyi románoknál. A Gozdsdu Alapítvány (1871-2008) esete/ Asociaționismul și etosul instruirii la românii din Transilvania. Cazul Fundației Gojdu (1871-2008)*

9:30-10:00: Zahorán Csaba: *Évszázados párhuzamok - érdekvédelem és nemzetépítés száz éve és napjainkban / Paralelisme seculare – construirea națiunii și apărarea intereselor acum o sută de ani și în zilele noastre*

10:00-10:30: Vita/ Discuții

10:30-10:45: Szünet/ Pauză

V. szekció, elnök/ secțiunea V, moderator: Miskolczy Ambrus

10:45-11:15: Ottmar Trașcă: *A Hencke-Roggeri Bizottság tevékenysége Erdélyben (1942)/ Activitatea comisiei de ancheta Hencke-Roggeri in Transilvania (1942)*

11:15-11:45: Corneliu Pintilescu: *A brassói Fekete Templom rekonstrukciója: az építészeti örökség megóvása a helyi kezdeményezések és nemzetpolitika között 1937-1989)/ Restaurarea Bisericii Negre din Braşov: practici privind patrimoniul arhitectural între iniţiative locale şi politici naţionale (1937-1989)*

11:45-12:15: Vita/ Discuţii

12:15 –18:00: Szakmai kirándulás a tatai Kuny Domokos Múzeumba/ Excursie de documentare ştiinţifică la Muzeul Kuny Domokos la Tata

Október 5, szombat/ 5 octombrie, sâmbătă: A vendégek haza utazása/ Plecarea oaspeţilor

A konferencia az OTK 128 151. sz. pályázat támogatásával került megrendezésre

**MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA**

**ROMÁN
AKADÉMIA**

**A TÖRTÉNET ÍRÓI KAPCSOLATOK
ÖT ÉVTIZEDE.**

**50 ÉVE A VEGYES ROMÁN-MAGYAR
TÖRTÉNETI BIZOTTSÁG MEGALAKULÁSA**

**ARAD,
2022 OKTÓBER 26-29**

**ACADEMIA
MAGHIARĂ
DE ȘTIINȚE**

Magyar Tudományos Akadémia

**ACADEMIA
ROMÂNĂ**

Román Akadémia

**ÖT ÉVTIZDES
HISTORIOGRÁFIAI
KAPCSOLATOK
50 éve alakult meg a Román-
Magyar Történész
Vegyesbizottság
PROGRAM**

ARAD

2022 október 26-29

Szerda, 2022 október 26

A résztvevők fogadása és elszállásolása

**Hotel Best Western Central Hotel (Horia u. , 8. szám) 310018
19,30 Vacsora**

Csütörtök, 2022 október 27

Arad, Városháza

„Ferdinánd Király” Terem

Moderátor:

Dr. Doru Sinaci

9,30 – 10,00

- A Román-Magyar Történész Vegyesbizottság munkálatainak hivatalos megnyitója

- Üdvözlés a központi és a helyi hatóságoktól a román és a magyar fél képviselőivel együtt:

Dr. GHEORGHE FALCĂ – EP-képviselő

Jr. CSABA TÓTH – Prefektus, Prefektusi Intézet Arad megye

IUSTIN CIONCA – Arad Megyei Tanács elnöke

Ing. CĂLIN BIBART – Arad Város Önkormányzatának polgármestere

10,00 – 11,15 Előadások és vita

Moderátorok:

Dr. Szász Zoltán

Dr. Ioan Bolovan

1. Dr. Tringli István: *Kézai Simon krónikájának Anjou-kori átdolgozása (Prelucrarea cronicii lui Simon de Kéza în epoca Anjou)*

2. Dr. Nagy Levente: *Vlad Țepeș kultusza a román és a magyar történetírásban (Cultul lui Vlad Țepeș în istoriografia română și maghiară)*

11,15 – 11,30 kávészünet

11,30 – 13,15 Előadások és vita

Moderátorok:

Dr. Remus Câmpeanu

Dr. Zahorán Csaba

1. Dr. Csákó Judit: *A pascua Romanorum hagyománya a középkori történetírásban/ Sintagma pascua Romanorum în istoriografia medievală*
2. Dr. Cornel Sigmirean, *Etosul instruirii și construcția modernității: interferențe româno-maghiare în secolul al XIX-lea (Az oktatás étosza és a modernitás felépítése: román-magyar interferenciák a 19. században)*
3. Dr. Ábrahám Barna: *Magyar polgárság-viták (Discuții despre burghezie în context maghiar)*

13,30 – 15,15 Ebéd

15,30 – 17,15 Előadások és vita

Moderátorok:

Dr. Csákó Judit

Dr. Cornel Sigmirean

1. Dr. Mádly Loránd, *Neoabsolutism-liberalism-dualism: considerații legate de turnurile unei epoci / Neoabszolutizmus-liberalizmus-dualizmus. Érvélek egy korszak fordulópontjainak megítéléséről*
2. Dr. Remus Câmpeanu, *Karl Marx, românii și maghiarii. Un episod istoriografic (Karl Marx, a magyarok és a románok)*

18,30 Borkóstoló Arad szőlőkertjéből. Vacsora

Péntek, 2022 október 28
Arad Városháza
„Mária királyné” terem

9,30 – 11,15 Előadások és vita

Moderátorok: Dr. Florin Abraham

Dr. Tringli István

1. Dr. Corneliu Pădurean, Dr. Ioan Bolovan, *Un secol și jumătate de căsătorii mixte în Transilvania (Másfél évszázad vegyes házasságai Erdélyben)*
2. Dr. Miskolczy Ambrus, *A magyar románológusok útjai (Destinele romanologilor maghiari: Jancsó Benedek, Makkai László, Elekes Lajos)*
3. Dr. Marin Balog, *Centru-periferie sau dezvoltare regională? Căile ferate din Transilvania și Banat (1867-1918) (Központ-periféria irányú vagy regionális fejlesztés? Vasutak Erdélyben és Bánságban (1867-1918))*

11,15 – 11,30 kávészünet

Arad (a XX. század elején)

11,30 – 12,45 Előadások és vita

Moderátorok: Dr. Nagy Levente

Dr. Corneliu Păducean

1. Dr. Florin Abraham, *Relațiile româno-maghiare din perspectiva politicilor memoriei: 1990-2020 (A román-magyar kapcsolatok az emlékezetpolitika perspektívájából: 1990-2020)*

2. Dr. Zahorán Csaba, *Emlékezetpolitika: 2018 és 2020. Gyulafehérvár és Trianon évfordulójának felidézése Romániában és Magyarországon (Politica de comemorare: 2018 și 2020. Comemorarea adunării de la Alba Iulia și a tratatului de la Trianon în România și în Ungaria)*

12,45 – 13,15 *Románia Külügyminisztériumának felkérése a Magyar Külügyminisztérium kezdeményezésére a magyar fél által készített történelmi szöveg elemzésére a mai Magyarország területén található román emlékekkel kapcsolatban.*

13,15-13,30 Zárszó, összegzés

13,45 – 14,45 Ebéd

16,00 – 19,00 Arad városnézés

19,30 Ünnepi vacsora

Szombat, 2022 október 29

A munkálatok lezárása. A résztvevők távozása.

Hotel Best Western Central Hotel

A tudományos rendezvény nem jöhetett volna létre a Román Akadémia, az OTKA 128 151. sz. pályázata, az Arad Megyei Prefektúra, Arad Megyei Tanács, Aradi Városháza, "Alexandru D. Xenopol" Arad Megyei Könyvtár, Aradi Múzeumkomplexum, Arad Megyei Kulturális Központ, Aradi Városi Művelődési Központ támogatása nélkül.

10. melléklet

Realități vechi și interpretări noi privind transculturalitatea româno-maghiaro-germană

Conferință organizată în cadrul
grantului NKFIH (OTKA) 128 151

**BUDAPESTA,
21-22
OCTOMBRIE**

Locul conferinței: Eötvös Loránd Tudományegyetem,
Bölcsészettudományi Kar
1084, Budapest, Múzeum körút 8, clădirea A, etaj I.
Dékáni Kis Tanácssterem

JOI, 21 OCTOMBRIE 2021

9:00-9:20: DESCHIDERE

9:20-9:40: HEGYI GÉZA (Societatea Muzeului
Ardelean, Cluj): *Cum plăteau impozit românii
în Evul Mediu?*

9:40-10:00: KATKÓ GÁSPÁR (Institutul de
Hungarologie, Budapesta): *Scurtă istorie a
statutului de beylerbeylic al Moldovei și al
Țării Românești*

10:00-10:20: OVIDIU OLAR (Österreichische
Akademie der Wissenschaften, Viena):
*Principele și Patriarhul. Pe marginea
corespondenței dintre Bethlen Gábor și
Kyrillos Loukaris*

10:20-10:40: DISCUȚII

10:40-11:00: PAUZĂ DE CAFEA

11:00-11:20: REMUS CÂMPEANU (Institutul
de istorie „George Barițiu”, Cluj): *Episcopia
Blajului, dincolo de aspectele naționale*

11:20-11:40: NAGY LEVENTE (Universitatea
ELTE): *Bătaia broaștelor cu șoarecii – epepeia
lui Homer în context transcultural germano-
maghiaro-român*

11:40-12:00: LAJTAI LÁSZLÓ (Institutul de
Istorie Veritas, NKE EJKK Molnár Tamás
Kutatóintézet, Budapesta): *Hunfaly Pál et les
Roumains*

12:00-12:20: DISCUȚII

12:20-14:00: PAUZĂ DE PRÂNZ

14:00-14:20: ÁBRAHÁM BARNA (Universitatea
ELTE, Budapesta): *Viena/Budapest/București.
Burghezia română la răscrucea de drumuri în
toamna anului 1918.*

14:20-14:40: OLIVIA SPIRIDON (Institut für
donauschwäbische Geschichte und

Landeskunde, Tübingen): *Presa timișoreană
de limbă germană după încheierea Primului
razboi mondial: negocieri de poziții ale
șvabilor bănățeni.*

14:40-15:00: BÁNYAI ÉVA (Universitatea din
București): *Sindromul T[rianon] relatat în
proza maghiară contemporană.*

15:00-15:20: DISCUȚII

VINERI, 22 OCTOMBRIE 2021

9:00-9:20: PETREA LINDENBAUER – Florinel-
lonel Oprescu (Universitatea din Viena):
*Discursuri (post)coloniale în (meta)narativul
transilvănean. Bild und Wort /// Imagine și
Cuvânt.*

9:20-9:40: VINCZE FERENC: (Universitatea din
Viena): *Narațiuni ale întoarcerii ca reprezentări
ale Europei de Est.*

9:40-10:00: DISCUȚII

10:00-10:20: PAUZĂ DE CAFEA

10:20-10:40: FANCSALI RÓBERT (Universitatea
ELTE, Budapesta): *O paradigmă nouă în proză?
Trăsături comune în proza optzeciștilor români
și maghiari.*

10:40-11:00: MISKOLCZY AMBRUS
(Universitatea ELTE, Budapesta): *Strategii de
formare a identității și legitimarea politică:
o dispută secretă din 1958 despre originea
poporului român*

11:00-11:20: DISCUȚII

11:20-13:00: ÎNCHEIEREA CONFERINȚEI

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
Bölcsészettudományi Kar
ROMÁN FILOLÓGIAI
TANSZÉK
1088 Budapest, Múzeum krt. 4/D
Tel.: (36-1) 411-6700 / 5248
Fax: (36-1) 485-5279
Email: transyl@btk.elte.hu